

er blevet til efterhaanden; der har jo været skrevet og talt meget om denne Sag, og fra Krigsministeriet er der derefter til Forsvarskommissionen udgaaet et Forslag, som der gradvæist har udviklet sig igjennem de forskjellige Stadier — hvilke vi maaskee ikke have Lov til at kjende, men som dog vistnok en heel Deel af os godt kjende — til et bestemt Resultat, et bestemt Forslag, uden hvilket dygtige Grundlag Ministeriet ikke vilde have været istand til at fremlægge Lovforslaget, som det nu foreligger. Men uagtet dette, maa man dog sige, at i den korte Tid, der har staaet til Ministeriets Raadighed, har dette arbeidet med en overordentlig Flid og Dygtighed. Nu har Spørgsmaalet stillet sig saaledes for mig: Her foreligger et Arbeide, som maa erkjendes at være godt; hvorledes skulle vi behandle det? Der er to Maader, hvorpaa det vil kunne behandles. Den ene er, at vedtage det en bloc; lade det gjenemgaae 1ste, 2den, 3die Behandling, og vedtage det, som det foreligger, med dets Fortrin og dets Mangler. Det er ganske vist, at ikke Alle derved vilde blive tilfredsstillende, at ikke Alle da vilde see de Duster opfyldte, som de nære derom; naar Sagen gaaer igjennem sine forskjellige Trin og, som jeg haaber, engang kommer til at ligge for her til endelig Afgjørelse, saa er jeg overbevist om, at vel ikke Alle vilde føle sig tilfredse, hvis vi vedtage det i den Stikfælde, hvori det nu er, men at dog idetmindste een Side vil føle sig tilfreds, og det er Regjeringen. Den anden Vej, som vi kunne gaae, er at lade Forslaget gaae i Udvalg og der undergaae en grundig Behandling Punkt for Punkt, hvorved vi tage endeel af Ansvar for Forslaget over paa os, og saa see at komme til Enighed med Regjeringen om, hvorledes Forslaget til Slutningen skal blive. Den første Udvei drifter jeg mig ikke til at foreslaae det høitærede Thing. Ja, dersom Krigen stod for Døren og det saa tillige viste sig at ville være til Gavn og Nytte, om dette Lovudkast blev vedtaget som det er, saa vilde Stillingen være en anden; men dette er ikke saa ganske Tilfældet, og stod end Krigen for Døren, vilde Hærplanen i dette Dieblis maaskee netop være vanstelig og farlig at sætte igjennem. Man maa see en saadan Sag fra

dens forskjellige Sider; man maa see den fra den reent militaire Side, fra Styrfens Side, fra et godt Forsvarsvæsens Side; man maa see den fra den oeconomiske Side, og man maa see den, om jeg saa maa sige, fra Folkets Side, da den griber ind i alle mulige Forhold og lægger en personlig Byrde paa Befolkningen. Nu vil der være Grund til at antage, at Regjeringen navnlig seer den fra den militaire Side, fra Styrfens Side, skjøndt jeg er overbevist om, at den til enhver Tid ogsaa tager Hensyn til de andre Sider. Forsvarskommissionen har havt Grund til at see Sagen fra alle Sider; men Forsvarskommissionen er dog ikke denne Forsamling, og denne Forsamling maa i dette Spørgsmaal, troer jeg, komme til at stille sig paa et særegent Standpunkt, idet jeg mener, at den nærmest vil see Sagen fra den oeconomiske Side og fra Befolkningens Side, ikke fordi jeg tvivler om, at denne Forsamling jo ogsaa vil tage Hensyn til den militaire Side, men den vil jo vide, at det er Noget, hvortil der paa andre Steder vil blive taget stort Hensyn; altsaa vilde vi navnlig see paa Deconomien og den Byrde, som kommer til at hvile paa Befolkningen. Denne Byrde kan man nu ingenlunde sige bliver stor; thi Tjenestetiden er vistnok i Udcastet sat saa lavt, som man tør gaae ned, og derved bliver altsaa den personlige Byrde for Befolkningen ringere. Hvad nu det Deconomiske angaaer, da er jo den Sum, der forlanges til Hæren, efter vore Evner og Vilkaar, som jeg før udtalte, temmelig stor; det kan ikke nægtes, at der i saa Henseende stilles store Fordringer til Befolkningen og, var det muligt at indrette sin Huusholdning paa en billigere Maade, vilde det vistnok være godt at gjøre det. Jeg nærer nu den Forventning, at den Spænding, om jeg saa maa sige, der gaaer igjennem alle Lande med Hensyn til Forsvarsvæsenet, har sin Terminus, vil bryde engang paa en eller anden Maade. Jeg troer ikke, at de store Midler, der nu udfordres til de forskjellige Landes Forsvarsvæsen, og som hvert Aar ere stegne, fremdeles vilde vedblive at stige; jeg troer, at der vil komme et Punkt, hvor de paa eengang vilde falde, og falde meget betydeligt, og jeg haaber, at dette Punkt snart vil komme. Som Forholdene nu